

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 30 ביוני 2022

תוכן ענייניםדוח יחס כושר פירעון כלכלי שלמגדל חברה לביטוח בע"מליום 30 ביוני 2022

עמוד

2	רקע ודרישות גילוי
3	הגדרות
4	מתודולוגית החישוב
6	הערות והבהרות
7	סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
9	סעיף 2 - מאזן כלכלי
10	סעיף 2א - מידע אודות מאזן כלכלי
14	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
15	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
17	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
18	סעיף 5 - סף הון (MCR)
19	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
19	סעיף 7 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") 15-1-2020- "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 8-1-2022. להלן "הוראות הגילוי".

חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.**

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן) - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

(א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

(1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש לכושר פירעון של בתקופת הפריסה שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2021 ועל נתוני 30 ביוני 2022 לא יפחת מ-85% מה-SCR.

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

(ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate) - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון נדרש לכושר פירעון - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש ככל שחלות על החברה.
- הון עצמי מוכר - סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- הון רובד 1 נוסף - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
- הון רובד 2 - מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון - מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון - היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות - דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי - מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM) - סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- ניכוי בתקופת הפריסה - הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ד' להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
- סף הון מינימלי (MCR) - הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) - רווח צפוי Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה - במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, התקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2032.
- UFR - שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA) - רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- מבוקר - המונח מתייחס לביקורת רואה חשבון שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
- בלתי מבוקר ובלתי סקור - המונח מתייחס לכך שהיתרות ליום הדוח לא בוקרו ולא נסקרו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2022 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנקבעו בחוזר סולבנסי. להלן עיקרי ההוראות והשינויים בהם:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיא מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה וסוכנויות הביטוח שתחת חברת הביטוח ולא את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים, למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי (לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש), ושל הוצאות רכישה נדחות.

הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעטודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה" או "הניכוי"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן ליניארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

על החברה לוודא כי יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהווה את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה - ראה ד.3. להלן.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

- (א) מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה;
- (ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח;
- (ג) בהתאם לדרישת הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

לגבי החישוב מחדש, על ידי החברה, של הניכוי בתקופת הפריסה - ראה סעיף 2א'(2) להלן.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכונים ביטוחיים, סיכונים בריאות, סיכונים ביטוח כללי, סיכונים שוק וסיכונים צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון הנדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- רווחים עתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחיות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם הוא עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות- עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה

בחודש יוני 2022 פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה". החוזר מפרט הנחות ברירת מחדל מעודכנות שעל בסיסן ייחשבו חברות הביטוח את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים, המאפשרות קבלת קצבה על-פי שיעורי המרה מובטחים על בסיס הנחות דמוגרפיות עדכניות. החוזר מתייחס, בין היתר, לשינוי בתוחלת החיים, ובכלל זה לשיפורים עתידיים, ולהשלכות הנובעות מכך על גובה העתודות ואופן בנייתן. בנוסף, החוזר כולל לוח תמותה חדש לגמלאים של חברות ביטוח, אשר מתבסס, בין היתר, על ניסיון התמותה של גמלאים של חברות הביטוח. החברה עדכנה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות לגמלה על בסיס לוח התמותה החדש והשיפורים העתידיים בתוחלת החיים הכלולים בחוזר. כתוצאה מכך הגדילה את העתודות להשלמת גמלה בדוח הכספי, בסך של 923 מיליוני ש"ח, לפני מס.

השפעה של יישום הוראות חוזר לוחות התמותה על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, עם פריסה וללא פריסה הינה מהותית ונאמדת בקיטון של כ-6% עד 8%, על בסיס חישובי חודש דצמבר 2021, ראה דוח מידי מיום 3 ביולי 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-082393). השפעה זו נכללה לראשונה בחישוב יחס כושר פירעון של החברה ליום 30 ביוני 2022.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח התקופתי של החברה ליום 30 ביוני 2022. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח התקופתי של החברה ליום 30 ביוני 2022 אם וככל שבוצעו. דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה למועד פרסום הדיווח ליום 30 ביוני 2022.

ידגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מהנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מהנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 6.3, 6.4, 9.3, 12.2 בחלק ב' וסעיפים 15 ו-21.2 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2021 ובדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2022, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

(ג) נציין כי לעניין התקינה החשבונאית החדשה (IFRS17), קיים עדיין חוסר ודאות משמעותי לעניין אופן יישום רכיבים שונים בתקן. יתכן שלאופן היישום תהיה השפעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי. נכון למועד זה אין ביכולתה של החברה להעריך השפעה זו.

(ד) תיקון להוראות החוזר המאוחד - עדכון תעריפים בפוליסות בריאות מתעדכנות ("התיקון") - בתיקון שנערך בספטמבר 2022 נקבע כי חברות ביטוח יהיו רשאיות לעדכן את הפרמיה בגין סוגים מסוימים של פוליסות ביטוח הוצאות רפואיות פרט שישווקו או שיחודשו אחרי תחילתו של החוזר, מבלי שתחול חובה לקבל את אישור הממונה, וזאת בתנאים הקבועים בחוזר, בהתחשב, בין היתר, בתחשיב שיעור הנזק (LR) של תכנית הביטוח לאורך התקופות המצוינות בחוזר. בנוסף, נקבעו הוראות לעניין דיווח לממונה בדבר שינוי הפרמיה כאמור וכן נקבע כי חברת ביטוח רשאית להציע למבוטחים להפחית את גובה עליית הפרמיה באמצעות הגדלת ההשתתפות העצמית או הפחתת כיוסי, בכפוף לאישור מראש ובכתב של הממונה.

נקבע כי הוראות התיקון חלות על ביטוח הוצאות רפואיות פרט שישווקו או שיחודשו אחרי תחילתו של החוזר למעט ביטוח סיעודי, ביטוח תאונות אישיות, ביטוח שיניים ועובדים זרים. נקבע כי תחילתו של חוזר זה מיום פרסומו. בחישוב יוני 2022 יישמה החברה התאמה לפעולות ההנהלה לצמצום הפסדים בקורות תרחיש קיצון, בהתאם לתיקון. השפעתה על דרישת ההון אינה מהותית.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
מבוקר	בלתי מבוקר ובלתי סקור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,422,702	18,312,901
11,858,308	11,220,551
6,564,394	7,092,350
155%	163%
600,000	575,000
(171,212)	(575,000)
18,851,490	18,312,901
6,993,182	7,092,350
159%	163%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3

הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

גיוס (פדיון) מכשירי הון

חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2021:

יחס כושר הפירעון של החברה עלה ליום 30 ביוני 2022 ל- 163% מ- 159% ליום 31 בדצמבר 2021. במחצית הראשונה של השנה חלו שינויים משמעותיים הן במשתני שוק, ובפרט עקום הריבית והתשואות, והן בהנחות דמוגרפיות, אשר השפיעו על מצב ההון של החברה בכיוונים שונים.

לעליה בעקום הריבית חסרת הסיכון השפעה חיובית מהותית על מצב ההון של החברה אשר קוזזה בחלקה בגין השפעת הפסדים בנוסטרו שנבעו בעיקר מירידת שערי אג"ח ממשלתיות במח"מ ארוך.

מנגד הירידה בתשואות גרמה להפסדי השקעות וכן לפגיעה בשווי דמי ניהול עתידיים כתוצאה מהירידה בצבירות. השפעה זו קוזזה חלקית ע"י הקיטון בהתחייבויות העתידיות לגמלה.

עדכון לוחות התמותה הרע את מצב ההון באופן מהותי (ראה סעיף ג - "מתודולוגית החישוב" לעיל).

סכום הניכוי בתקופת הפריסה מסתכם בכ- 8.2 מיליארדי ש"ח (מופחת על פני 11 שנים¹) בדומה לדצמבר 2021. נציין כי השפעות העליה בעקום הריבית וכן עדכון לוחות התמותה, על התיקים הרלוונטיים לפריסה, באו לידי ביטוי ברובן ברווח החשבונאי לתקופה ועל כן לא השפיעו מהותית על סכום הניכוי.

בחודש אפריל 2022 הנפיקה החברה הון רובד 2 בסך של כ- 600 מיליוני ש"ח. לאחר תאריך הדיווח הנפיקה החברה הון רובד 2 נוסף בסך 575 מיליוני ש"ח. נכון לדיווח יוני 2022 לחברה סך הון לא מוכר בהיקף של כ- 773 מיליוני ש"ח, לאחר התחשבות בהוראות מעבר בתקופת הפריסה.

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר מגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7 להלן.

עדכון בדבר בחינת שימוש במחוללי תרחישים כלכליים בחישוב יחס כושר הפירעון של החברה

נכון למועד הדוח, החברה השלימה את חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי על בסיס שימוש במחוללי תרחישים כלכליים (Economic Scenario Generator²), לרבות השלמת מבחנים ותהליכי בקרה לדיוק, איתנות ותאימות שוק, כמקובל בחברות בחו"ל המיישמות מודלים סטוכסטיים לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ("המודל" או "המודל הסטוכסטי"). המודל הסטוכסטי משמש לצורך עריכת אומדן אקטוארי מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה דמי ניהול משתנים עתידיים), ושערכן אינו נכלל במלואו במודל הנוכחי לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי. הן במודל הקיים והן במודל הסטוכסטי התשואה משמשת בסיס לחישוב היא תשואה חסרת סיכון. עם זאת, בשונה מהמודל הקיים, חישוב התזרימים במודל הסטוכסטי מביא בחשבון את התנודתיות בתשואות הנכסים הרלוונטיים בהתאם להרכבם ולמאפייניהם, לרבות אפיקי ההשקעה, מח"מ והחשיפה למדד ולשערי המט"ח. לצורך בניית המודל הסטוכסטי החברה בחרה מודלים כלכליים המתאימים לסוגי הנכסים. מודלים אלו כוונו על ידי מידע שוק

¹ בחישוב שנתי

² כמשמעותם בהוראות סימן ב' בשער 5 (חלק 2, סימן 2) לחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי".

היסטורי רלוונטי. בבחירת מודלים כלכליים אלו, כיולם ובדיקתם נעזרה החברה בחברות ייעוץ בינלאומיות. כמו כן, רואי החשבון המבוקרים בחנו את תהליך החישוב והבקרה הפנימית.

בהתאם לחישובים אלה, להטמעת המודל הסטוכסטי צפויה להיות השפעה מהותית על יחס כושר הפירעון הכלכלי המוערכת בתוספת של כ- 9% ליחס כושר הפירעון הכלכלי נכון לחודש יוני 2022, ללא התחשבות בהוראות המעבר. יצוין כי, נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים בעקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ומחושב מחדש בכל תקופת דיווח.

החברה קיימה דיונים בנושא עם רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, במסגרתם נמסר לחברה, בין היתר, כי בהינתן ההשלכות המשמעותיות של יישום המודל על תוצאות החישובים בדוחות הכלכליים, הרשות עודנה פועלת ליצירת בסיס ידע ומסגרת רגולטורית לבחינת יישום מודלים סטוכסטיים בחישוב עתודות הביטוח בישראל ובדיקתם. כן הודיעה הרשות לחברה כי לעמדתה, יישום המודל בדוחות כושר הפירעון הכלכלי אינו בשל בעת הזו וכי על החברה להימנע מיישום המודל עד להסדרת תהליך בחינת יישום מודלים סטוכסטיים על ידי הרשות ומתן מענה מלא וממצה לנקודות שתועלינה על ידי הרשות.

בהתאם להנחיה זו של הרשות, החברה לא יישמה את המודל הסטוכסטי בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי במסגרת דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2022.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	ובלתי סקור
2,964,577	2,805,138
13,515,252	13,263,653

סף הון (MCR) ראה סעיף 5א'

הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5ב'

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 30 ביוני 2022		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי*	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
מבוקר		בלתי מבוקר ובלתי סקור			
אלפי ש"ח					
185,268	609,808	185,268	663,586	3	נכסים נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	9	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	1,820,203	-	1,869,935	4	הוצאות רכישה נדחות רכוש קבוע
937,048	918,401	940,922	895,739		
414,265	774,830	397,160	789,351	5	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח חברות מנהלות
236,145	286,398	268,232	318,107	5	חברות מוחזקות אחרות
650,410	1,061,228	665,392	1,107,458		סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
7,293,737	7,293,737	7,787,630	7,787,630		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
960,162	960,162	1,088,936	1,088,936		נדל"ן להשקעה - אחר
(451,351)	1,346,785	(49,266)	1,433,136		נכסי ביטוח משנה
1,046,627	1,046,627	4,200,903	4,200,903		חייבים ויתרות חובה
123,512,846	123,512,846	114,243,039	114,243,039		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
13,894,110	13,894,110	13,979,570	13,979,570		השקעות פיננסיות אחרות:
2,928,627	2,541,793	2,532,466	2,354,694	6	נכסי חוב סחירים
40,705,615	23,637,188	35,870,996	23,758,992	7	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
256,551	256,551	170,409	170,409		אג"ח מיועדות
3,831,918	3,831,918	4,776,883	4,776,883		מניות אחרות
61,616,821	44,161,560	57,330,324	45,040,548		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
13,621,535	13,621,535	13,796,684	13,796,684		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
6,454,699	6,454,699	5,155,577	5,155,577		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
715,447	715,447	965,717	965,717		נכסים אחרים
<u>216,543,249</u>	<u>203,523,038</u>	<u>206,311,124</u>	<u>198,248,888</u>		סך כל הנכסים
<u>144,656,095</u>	<u>145,293,566</u>	<u>139,018,292</u>	<u>139,515,863</u>		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
12,925,615	8,190,035	12,706,716	7,464,224		הון הון רובד 1 בסיסי
-	-	-	-		רכיבי הון רובד 1 נוסף
12,925,615	8,190,035	12,706,716	7,464,224		סך כל ההון
53,574,431	41,155,964	47,752,511	41,631,326	1	התחייבויות התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
131,030,886	142,958,072	125,551,520	134,750,572	1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
13,179,193	-	11,245,841	-	1	מרווח סיכון (RM)
(8,230,760)	-	(8,166,108)	-	2	ניכוי בתקופת הפריסה
3,378,504	699,263	3,183,172	237,090	9	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
3,045,300	3,090,963	2,477,841	2,526,306	10	זכאים ויתרות זכות
7,119,902	6,908,563	11,281,639	11,361,377	11	התחייבויות פיננסיות
520,178	520,178	277,993	277,993		התחייבויות אחרות
<u>203,617,634</u>	<u>195,333,003</u>	<u>193,604,409</u>	<u>190,784,664</u>		סך כל ההתחייבויות
<u>216,543,249</u>	<u>203,523,038</u>	<u>206,311,124</u>	<u>198,248,888</u>		סך כל ההון וההתחייבויות

*לעניין שינויים עיקריים בהון עצמי ראה סעיף 1 לעיל.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. כלכל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע החישוב בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (EV - Embedded Value) בישראל ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE בעמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חיי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד.1. לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 3.36.3. לדוחות הכספיים לשנת 2021.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- כלכל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים, וביניהן השפעות חד פעמיות של נגיף הקורונה. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם ארוכת הטווח של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספיקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססים על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר ודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל הסולבנסי (דרישות ההון) מתבססים על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו ע"י הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס מודל הסולבנסי, עבור דרישות ההון וה-RM, הוגדר ע"י הממונה ואינו משקף בהכרח את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיותהנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת הוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

א) הנחות כלכליות

(1) ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) הכלל כפי שנקבע על ידי הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).

(2) שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית היוון.

(3) אג"ח מיעודות מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן. בהקשר זה יצוין כי בחודש פברואר 2022, שלח הממונה טיוטה למנהלי חברות הביטוח שמטרתה לבחון את אופן ביצוע הקצאות אגרות חוב מיעודות, בהתאם לישום העתידי של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS17. מכיוון שמדובר בשלב ראשוני בלבד וההוראות אינן סופיות, טרם ניתן להעריך השפעות אלו על יחס כושר הפירעון והמאזן הכלכלי.

(4) שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

ב) הנחות תפעוליות ודמוגרפיות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

(1) הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

(2) ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, תשלום ערך פדיון) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד. לאור האמור, החברה לקחה בחשבון את ההשפעות החריגות של משבר הקורונה על שיעור הביטולים שנצפו במחקר.

(3) תמותת גמלאים - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימג - מדידת התחייבויות - לרבות תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 6 בנובמבר 2019. בנוסף הונח, בהתאם להנחת ברירת המחדל באותו חוזר, כי השפעת הסלקציה של גמלאים שאינם חייבים לקחת קצבה תהיה שוות ערך לגידול בשיעור של 3% בשווי הגמלה המשולם.

(4) תמותת פעילים - על בסיס נתוני מבטחי משנה אשר ערכו מחקר תמותה בישראל, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.

(5) תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות, הוצאות רפואיות, תאונות אישיות ומוצרי בריאות אחרים - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.

(6) שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה, ומסלולי גמלה - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה, בסוגי הפוליסות והכספים השונים.

(ג) עלות תביעות בביטוח כללי

עלות התביעות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה למאזן ליום 30 ביוני 2022. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור. בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות, לרבות פרמיה בחסר (מנוכה ממרווחי שמרנות), ככל שקיימת בענף.

2. ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ביוני 2022

הניכוי בתקופת הפריסה ("הניכוי") חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב העקרונות").

בעקבות השינויים המשמעותיים במשטני שוק ועדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים, כאמור לעיל בסעיף ג' - מתודולוגית החישוב, חישה החברה מחדש את ערכו של הניכוי ליום 30 ביוני 2022. הניכוי האמור מופחת באופן לינארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032 כך שיתרתו המופחתת המשקפת 11 שנים ליום 30 ביוני 2022 הסתכמה בכ-8.2 מיליארדי ש"ח.

נכסים והתחייבויות אחרים:

1. נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.
2. הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
3. השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר. ערך זה מחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
בגין החברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת ההפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
4. נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
5. אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי, ראה סעיף א(3) לעיל.
6. התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב לעיל.
7. התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי (לרבות בגין סכום הניכוי) לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
8. זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
9. התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 30 ביוני 2022		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ביטוח משנה	ברוטו
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
אלפי ש"ח		

43,262,780	(593,747)	42,669,034
4,057,718	1,025,759	5,083,477

47,320,498	432,012	47,752,511
------------	---------	------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

126,032,799	(481,278)	125,551,520
-------------	-----------	-------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

173,353,297	(49,266)	173,304,031
-------------	----------	-------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2021		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

49,448,260	(737,804)	48,710,456
3,955,389	908,586	4,863,975

53,403,649	170,782	53,574,431
------------	---------	------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

131,653,019	(622,133)	131,030,886
-------------	-----------	-------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

185,056,668	(451,351)	184,605,317
-------------	-----------	-------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים בהתחייבויות לעומת 31 בדצמבר 2021:

עיקר הקיטון ביוני 2022 לעומת דצמבר 2021 נובע מעליה בעקום הריבית חסר הסיכון המהווה בסיס להיוון ההתחייבויות. זאת בקיזוז עדכון לוחות התמורה שהובילו לגידול בהתחייבויות. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה השליליות גרמו לירידה בשווי דמי ניהול עתידיים שהגדילה את ההתחייבויות אך זאת בקיזוז הירידה בהתחייבויות העתידיות לגמלה.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני 2022			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
	בלתי מבוקר ובלתי סקור		
	אלפי ש"ח		
18,515,208	5,808,492	-	12,706,716
(4,090)	-	-	(4,090)
-	-	-	-
(198,216)	(198,216)	-	-
<u>18,312,901</u>	<u>5,610,275</u>	<u>-</u>	<u>12,702,626</u>
<u>7,113,298</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,113,298</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
18,425,981	5,500,366	-	12,925,615
(3,279)	-	-	(3,279)
-	-	-	-
-	-	-	-
<u>18,422,702</u>	<u>5,500,366</u>	<u>-</u>	<u>12,922,336</u>
<u>7,893,938</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,893,938</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

שינויים עיקריים בהון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2021:

ההון הכלכלי בתקופה הושפע באופן חיובי מעליית הריבית חסרת הסיכון אשר קוזזה בחלקה מהפסדים בנוסטרו בעיקר מירידת שערי אג"ח ממשלתיות במח"מ ארוך כתוצאה מעליית עקום הריבית בטווח הארוך. מנגד הירידה בתשואות גרמה להפסדי השקעות ופגיעה בשווי דמי ניהול עתידיים. השפעה זו קוזזה חלקית ע"י הקיטון בהתחייבויות העתידיות לגמלה בשל הירידה בתשואות. עדכון לוחות התמורות הרע את ההון הכלכלי באופן מהותי (ראה סעיף ג לעיל).

סכום הניכוי בתקופת הפריסה עודכן, כאמור, לכ- 8.2 מיליארדי ש"ח (מופחת ל- 11 שנים) בדומה לסכום בדצמבר 2021.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
מבוקר	בלתי מבוקר ובלתי סקור
באלפי ש"ח	

12,922,336	12,702,626
------------	------------

-	-
-	-
-	-
-	-

12,922,336	12,702,626
------------	------------

2,623,747	3,007,225
2,149,970	2,087,916
726,649	713,352
-	-
-	(198,216)

5,500,366	5,610,275
-----------	-----------

18,422,702	18,312,901
------------	------------

הון רובד 1
הון רובד 1 בסיסי
הון רובד 1 נוסף

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
מכשירי הון רובד 1 נוסף
מכשירי הון ראשוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 1 נוסף
סך הון רובד 1

הון רובד 2

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
מכשירי הון רובד 2
מכשירי הון משני מורכב
מכשירי הון שלישוני מורכב
מכשירי הון משני נחות
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2**סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון**

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
דרישת הון	
בלתי מבוקר ובלתי מבוקר	
סקור	
באלפי ש"ח	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

5,406,987	5,923,630
325,988	276,442
6,083,806	5,634,294
8,641,357	7,544,237
1,085,948	1,068,672
21,544,086	20,447,275
(6,885,518)	(6,614,155)
92,634	92,634

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
סה"כ
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

14,751,202	13,925,754
479,544	458,093
(3,536,327)	(3,326,274)

הון נדרש בשל סיכון תפעולי
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברות מנהלות

163,889	162,978
163,889	162,978
11,858,308	11,220,551

מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ("מקפת")

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון

*כולל התאמת תרחיש מניות

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2021

ההון הנדרש בשל רכיב סיכון שוק גדל בתקופה. זאת בשל עליה בהון הנדרש בגין תיק המשתתף ברווחים אשר הושפעה מעליה בעקום הריבית חסרת הסיכון וירידה בתשואות בכיוונים מנוגדים. העלייה בעקום הריבית הובילה לגידול בהון הנדרש בעוד ירידה בתשואות הובילה לקטון.

בנוסטרן, חלה ירידה בהון הנדרש בעיקר בשל קטון בדרישת ההון בגין תרחיש מניות כתוצאה מירידה בגובה התרחיש (התאמה סימטרית) עקב הירידות בשווקים במחצית הראשונה של 2022.

הקטון ברכיב סיכון חיתום בביטוח חיים וברכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT) נובע בעיקר מהשפעה חיובית של עליית עקום ריבית ההיוון על תרחישי תחלואה ואריכות ימים. דרישת ההון בגין תרחיש ביטולים קטנה גם היא כתוצאה עקיפה מעליית עקום הריבית וכן כתוצאה מהשחיקה בשווי דמי ניהול עתידיים.

סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני
2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר ובלתי סקור
מבוקר	מבוקר
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח
2,834,572	2,701,215
2,964,577	2,805,138
5,336,239	5,049,248
2,964,577	2,805,138

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 30 ביוני 2022		
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
אלפי ש"ח		
12,702,626	5,610,275	18,312,901
-	(5,049,248)	(5,049,248)
12,702,626	561,028	13,263,653

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון *

הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2021		
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
מבוקר		
אלפי ש"ח		
12,922,336	5,500,366	18,422,702
-	(4,907,450)	(4,907,450)
12,922,336	592,916	13,515,252

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון *

הון עצמי לעניין סף הון

* בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 7ב' - מגבלות על חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

נכון ליוני 2022, החברה אינה עומדת בתנאים הנדרשים לצורך חלוקת דיבידנד. להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר:

נתונים ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
מבוקר	בלתי מבוקר ובלתי סקור
אלפי ש"ח	
13,006,039	13,023,427
15,001,901	14,237,293
(1,995,862)	(1,213,866)
87%	91%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6 *

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6

עודף (גירעון)

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

13,006,039	13,023,427
600,000	575,000
(99,605)	(575,000)
13,506,434	13,023,427
(1,495,467)	(1,213,866)
90%	91%

הון עצמי

גיוס (פדיון) מכשירי הון

חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף (גירעון)

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

גירעון ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון ביחס ליעד הדירקטוריון:

-	-
-	-

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון (**)

עודף / (חוסר) הון ביחס ליעד (**)

* סכום זה אינו כולל הפחתה של 35% מהפרש מקורי בחברה מנהלת בסך כ- 64 מיליוני ש"ח ביוני 2022.
** לעניין יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון ראה סעיף 8א' לעיל.

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2021

כאמור, מצב ההון של החברה ליום 30 ביוני 2022 הושפע לחיוב מעליית הריבית. השפעה זו קוזזה ע"י עדכון לוחות התמורה וכן הירידה בתשואות, אשר הרעו את מצב ההון.

27 בנובמבר 2022

מיכל גור כגן מנהלת הסיכונים	שגיא יוגב מנכ"ל	כרמי גילון יו"ר דירקטוריון זמני ³	תאריך אישור הדוח
--------------------------------	--------------------	---	------------------

³ דירקטוריון החברה מינה ביום 24 בנובמבר 2022 את מר כרמי גילון כיו"ר דירקטוריון זמני עד למינוי יו"ר דירקטוריון קבוע; והוא הוסמך בידי דירקטוריון החברה לחתום על דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי.